

Naantalin kaupungin toiminnallinen yhdenvertaisuussuunnitelma 2027-2031

Kaupunginhallitus 19.10.2026
1039/01.04.01.03/2026

Valmistelija

Hallintojohtaja Riitta Luotio

Viranomaisella on lakisääteinen velvollisuus paitsi ehkäistä syrjintää myös aktiivisesti edistää sukupuolten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta kaikissa toiminnoissaan. Kaupungin toiminta yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa koskevissa asioissa perustuu yhdenvertaisuuslakiin (yhdenvertaisuuslaki 1325/2014) ja tasa-arvolakiin (laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 609/1986).

Yhdenvertaisuuslaki edellyttää, että viranomaisella on oltava suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi. Kaupunki on laatinut ensimmäistä kertaa toiminnallisen yhdenvertaisuussuunnitelman vuosille 2022-2026. Nyt käsillä oleva suunnitelma on tämän päivitys.

Yhdenvertaisuussuunnitelma kuvaa miten organisaatio edistää yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa omassa toiminnassaan. Suunnitelmassa määritellään, miten syrjintää ehkäistään ja siihen puututaan.

Yhdenvertaisuussuunnitelma on työkalu, jonka avulla tunnistetaan toiminnassa mahdollisesti syrjintää aiheuttavia tilanteita ja rakenteita. Suunnittelu tähtää tosiasiallisen yhdenvertaisuuden parantamiseen.

Yhdenvertaisuuslakiin tarkennuksia vuonna 2023

Yhdenvertaisuuslaki muuttui vuonna 2023. Muutoksessa täsmennettiin, että yhdenvertaisuutta on arvioitava kattavasti kaikkien laissa mainittujen syrjintäperusteiden osalta. Viranomaisen on myös arvioitava, toteutuuko yhdenvertaisuus eri väestöryhmien näkökulmasta. Lakiuudistuksella vahvistettiin syrjinnän ehkäisemistä ja yhdenvertaisuuden edistämistä työpaikoilla. Lisäksi lainsäätäjät vahvistivat velvollisuutta puuttua tiedossa olevaan häirintään. Uuden määrittelyn mukaan häirintä voi kohdistua myös ihmisryhmään, ei ainoastaan yksittäiseen henkilöön.

Uudistetussa yhdenvertaisuuslaissa korostetaan vammaisen henkilön tarpeiden huomioon ottamista mukautuksia arvioitaessa. Tämä koskee myös viranomaispalveluita.

Uudistetun lain mukaan asia voidaan viedä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakuntaan ilman, että asiassa olisi nimetty uhri. Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta voi lakiuudistuksen jälkeen suosittaa hyvityksen maksamista syrjinnän tai vastatoimen kohteeksi joutuneelle.

Lakisääteisten velvoitteiden lisäksi yhdenvertaisuussuunnitelma kytkeytyy Naantalin kaupunkistrategiaan 2030. Kaupunkistrategian tavoitteeseen "Vastuullinen Naantali" sisältyy yhdenvertaisuussuunnitelman päivittäminen ohjaavana toimenpiteenä. Yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa edistävät toimet ovat osa kaupungin sosiaalisesti kestävä kehityksen kokonaisuutta.

Suunnitelman valmistelu

Palvelujen toiminnallinen yhdenvertaisuussuunnitelma on laadittu hallinto- ja päätöksentekopalveluissa yhteistyönä muiden toimialojen kanssa. Suunnitelmapäivityksen pohjana ovat olleet toimialoilla sekä niiden palveluissa päivitetyt ja tarkistettut nykytilan kuvaukset.

Temaattiset painopistealueet on asetettu yhteisesti toimialajohtajien kokouksessa. Suunnitelmaan ja sen tavoitteistoon on tehty tarkennuksia vaikuttamistoimielimien lausuntojen pohjalta.

Vammaisneuvoston, vanhusneuvoston ja nuorisovaltuuston lausunnot oheistetaan liitteinä.

Liitteet 1- 3, KH 19.10.2026

Suunnitelman keskeiset osa-alueet

Yhdenvertaisuussuunnittelun ydinosa-alueina ovat nykytilan arviointi, konkreettiset toimenpide-ehdotukset sekä suunnitelman toimeenpanon seuranta tavoitteiden ja mittareiden avulla. Tavoitteena on, että yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen muodostuu osaksi kaupungin toiminnan perusrakennetta. Toimenpiteiden tulee olla toimintaympäristö, käytettävissä olevat voimavarat ja muut olosuhteet huomioon ottaen tehokkaita, tarkoituksenmukaisia ja oikeasuhtaisia.

Toimeenpano

Yhdenvertaisuussuunnitelman toimeenpanosta vastaavat kaikki toimialat yhdessä. Suunnitelman toteutumisesta ja tuloksista raportoidaan vuosittain kaupunginhallitukselle. Seurannan mahdollistamiseksi kunkin toimialan on ylläpidettävä ajantasaista kirjaa asetetuista tavoitteista ja mittareista ja seurattava niiden toteutumisesta. Suunnitelma on voimassa, kunnes kaupunginhallitus hyväksyy uuden päivitetyn suunnitelman.

Kaupungin muut yhdenvertaisuussuunnitelmat

Naantalin kaupungilla on nyt hyväksyttävänä olevan toiminnallisen yhdenvertaisuussuunnitelman lisäksi henkilöstöpolitiikkaa koskeva tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma, jota seurataan yhteistyötoimikunnassa henkilöstön kanssa. Päivitetty suunnitelma vuosille 2026-2027 sekä sen toteumaraportti vuosilta 2024-2025 on käsitelty kaupunginhallituksessa 20.4.2026.

Lisäksi kaupungin ylläpitämissä oppilaitoksissa on omat yhdenvertaisuussuunnitelmansa.

Suunnitelman käsittely vaikuttamistoimielimissä

Suunnitelmaluonnoksesta on pyydetty elokuussa lausunnot vammaisneuvostolta, vanhusneuvostolta ja nuorisovaltuustolta.

Vaikuttamistoimielimien lausuntojen pohjalta yhdenvertaisuussuunnitelman luonnokseen tehtiin tarkennuksia keskeisten käsitteiden määrittelyyn sekä suunnitelmakauden tavoitteiden ja toimenpiteiden asetantaan.

Kooste nuorisovaltuuston, vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston lausunnoista oheistetaan liitteenä.

Yhdenvertaisuussuunnittelun valvonta

Yhdenvertaisuusvaltuutettu valvoo organisaatioiden toiminnallisten yhdenvertaisuussuunnitelmien laatimista.

Yritysvaikutusten arviointi

Suunnitelmalla on myönteinen vaikutus kaupungin vetovoimatekijöihin ja elinvoiman vahvistamiseen.

Ratkaisuvalta

Hallintosääntö 25 §, Kuntalaki 39 §

Esittelijä

Kaupunginjohtaja

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus hyväksyy Naantalin kaupungin toiminnallisen yhdenvertaisuussuunnitelman vuosille 2027 - 2031 ja toimittaa sen yhdenvertaisuusvaltuutetulle tiedoksi. Kaupunginjohtaja oikeutetaan tekemään yhdenvertaisuussuunnitelmaan tarvittavia muutoksia. Toimialat veloitetaan seuraamaan asetettujen tavoitteiden ja mittareiden toteumista sekä raporttoimaan toimenpiteistä vuosittain raportoinnista annettavien ohjeiden ja toimintatapojen mukaisesti.

Päätös